Addenda

CÎNTĂREAȚA CHEALĂ

Anti-piesă

PERSONAJELE

Domnul Smith
Doamna Smith
Domnul Martin
Doamna Martin
Mary, servitoarea
Căpitanul de pompieri

SCENA I

Interior burghez englezesc, cu fotolii englezești. Domnul Smith, englez, în al său fotoliu englezesc și cu pantofi englezești, își fumează pipa englezească și citește o gazetă englezească, lîngă șemineul în care arde un foc englezesc. Poartă ochelari englezești și mustăcioară sură, englezească. Alături de el, într-un alt fotoliu englezesc, Doamna Smith, englezoaică, cîrpește ciorapi englezești. Lung moment de tăcere englezească. Pendula englezească bate englezește de șaptesprezece ori.

DOAMNA SMITH: Ia uite, e ora nouă. Am mîncat supă, pește, cartofi cu slănină, salată englezească. Copiii au băut apă englezească. În seara asta am mîncat bine. Asta fiindcă locuim în împrejurimile Londrei, iar numele nostru este Smith.

Continuîndu-și lectura, Domnul Smith plescăie din limbă.

DOAMNA SMITH: Cartofii sînt foarte buni cu slănină, iar uleiul de la salată n-a fost rînced. Uleiul de la băcanul din colț este mult mai bun decît uleiul de la băcanul de vizavi, ba chiar mai bun decît cel de la băcanul din vale. Asta nu înseamnă că uleiul celor doi ar fi prost

Continuînd lectura, Domnul Smith plescăie din limbă.

DOAMNA SMITH: Și totuși, uleiul de la băcanul din colț este mult mai bun...

Continuîndu-și lectura, Domnul Smith plescăie din limbă.

DOAMNA SMITH: De data asta, Mary a fiert bine cartofii. Ultima dată i-a lăsat ceva mai cruzi. Mi-e nu-mi plac decît cînd sînt fierți bine.

Continuîndu-și lectura, Domnul Smith plescăie din limbă.

DOAMNA SMITH: Peștele era proaspăt M-am lins pe buze. Am mîncat două porții. Ba nu, trei. Ceea ce m-a făcut să mă duc cam des la W.C. Și tu ai mîncat trei porții. Numai că a treia oară ai cerut mai puțin decît de celelalte dați, în timp ce eu

am luat mai mult la a treia porție. În seara asta eu am mîncat mai mult ca tine. Cum de-a fost posibil? De obicei, tu ești cel care mănîncă mai mult Nu te poți plînge de lipsa poftei de mîncare.

Domnul Smith plescăie din limbă.

DOAMNA SMITH: Totuși, poate că supa a fost puțin cam sărată. Avea mai multă sare ca tine. Ha! ha! ha! Avea prea mult praz și prea puțină ceapă. Îmi pare rău că nu i-am spus lui Mary să mai adauge puțin anason. Data viitoare am să țin minte asta

Continuîndu-și lectura, Domnul Smith plescăie din limbă.

DOAMNA SMITH: Băiețelul nostru ar fi avut chef de-o bere. O să-i cam placă să tragă la măsea: Îți seamănă. L-ai văzut la masă cum ochea sticla? Numai că eu i-am turnat apă. Îi era sete și a băut-o. Elena îmi seamănă mie: e-o bună gospodină, chibzuită, cîntă la pian. Nu cere niciodată bere englezească. E ca nepoțica noastră, care nu bea decît lapte și nu mănîncă decît gris cu lapte. Se vede că nu are decît doi ani. O cheamă Peggy. Plăcinta cu gutui și fasole a fost formidabilă. Poate că am fi făcut bine să luăm la desert un păhărel cu vin de Bourgogne australian, însă n-am vrut să aduc vin la masă ca să nu dăm un prost exemplu copiilor. Trebuie să-i învățăm să fie sobri și cumpătați în viață.

Domnul Smith, continuînd lectura, plescăie din limbă.

DOAMNA SMITH: Doamna Parker cunoaște un băcan bulgar pe nume Popoșef Rosenfeld, care tocmai a venit de la Constantinopole. Mare specialist în iaurt. Are diploma școlii de iaurgii din Adrianopole. Mîine mă duc la el să cumpăr un butoiaș de iaurt bulgăresc folcloric. Nu prea te întîlnești cu așa ceva pe-aici, prin împrejurimile Londrei.

Domnul Smith, continuîndu-și lectura, plescăie din buze.

DOAMNA SMITH: Iaurtul este excelent pentru stomac, rinichi, apendicită și apoteoză. Așa mi-a spus doctorul Mackenzie-King, care are grijă de vecinii noștri, familia Johns. Un doctor bun. Poți să ai încredere în el. Niciodată nu recomandă alte medicamente, decît cele pe care le-a încercat deja pe el însuși.

Înainte de a-l convinge pe Parker să se opereze, s-a operat pe el de ficat, cu toate că nu era absolut deloc bolnav.

DOMNUL SMITH: Și atunci cum se face că doctorul a scăpat, iar Parker a murit?

DOAMNA SMITH: Fiindcă operația a reușit la doctor și n-a reușit la Parker.

DOMNUL SMITH: Atunci înseamnă că Mackenzie nu-i un doctor bun. Operația ar fi trebuit ori să reușească în ambele cazuri, ori să moară amîndoi.

DOAMNA SMITH: De ce?

DOMNUL SMITH: Un doctor conștiincios ar trebui să moară o dată cu bolnavul, dacă nu se pot vindeca amîndoi. Comandantul navei moare-n valuri cu nava sa. Nu-i supraviețuiește.

DOAMNA SMITH: Nu poți să compari un bolnav cu un vapor.

DOMNUL SMITH: De ce nu? Și nava are bolile ei. De altminteri, doctorul tău e la fel de sănătos ca o corabie. Un motiv în plus ca să fi pierit o dată cu bolnavul, precum doctorul cu corabia sa

DOAMNA SMITH: Ah, la asta nu mă gîndisem... Poate că ai dreptate... și, atunci, la ce concluzie ajungem?

DOMNUL SMITH: Că toți doctorii sînt niște șarlatani. Ca și toți bolnavii. În Anglia, numai marina e cinstită.

DOAMNA SMITH: Dar nu și marinarii.

DOMNUL SMITH: Bineînțeles.

Pauză.

DOMNUL SMITH *(tot cu ziarul în față):* E ceva ce nu înțeleg. De ce la rubrica de stare civilă din ziar se dă întotdeauna vîrsta persoanelor decedate și niciodată cea a nou-născuților? E un nonsens.

DOAMNA SMITH: Nu m-am întrebat niciodată!

Alt moment de liniște. Pendula bate de șapte ori. Tăcere. Pendula bate de trei ori. Liniște. Pendula nu mai bate deloc.

DOMNUL SMITH *(tot cu nasul în ziar):* Poftim, cică Bobby Watson a murit

DOAMNA SMITH: Doamne, Dumnezeule, săracul! Cînd asta?

DOMNUL SMITH: Dar de ce te miri așa? Știai bine că a murit A murit acum doi ani. Nu-ți aduci aminte că am fost la înmormîntarea lui, acum un an și jumătate?

DOAMNA SMITH: Bineînțeles că îmi aduc aminte. Mi-am adus aminte imediat, dar nu înțeleg de ce te-ai mirat tu așa, cînd. ai văzut că scrie în ziar.

DOMNUL SMITH: Asta nu scria în ziar. Acum trei ani se vorbea deja de moartea lui. Mi-am adus aminte printr-o asociat e de idei !

DOAMNA SMITH: Ce păcat! Era așa de bine conservat!

DOMNUL SMITH: Era cel mai drăguț cadavru din Marea Britanie ! Nu-și arăta deloc vîrsta. Bietul Bobby, murise deja de patru ani și era cald încă. Un adevărat cadavru viu. Și ce vesel era !

DOAMNA SMITH: Săraca Bobby !

DOMNUL SMITH: Vrei să spui: săracul !

DOAMNA SMITH: Nu, mă gîndeam la soția lui. O chema ca pe el, Bobby, Bobby Watson. Dat fiind că aveau același nume, cînd îi vedeai împreună, nu puteai să-i distingi pe unul de celălalt. Numai după moartea lui ne-am putut da seama care era el și care era ea. Totuși, mai există și acum oameni care-i confundă. O confundă pe ea cu mortul și îi prezintă condoleanțe. Tu o cunoști?

DOMNUL SMITH: Numai o dată am văzut-o, din întîmplare, la înmormîntarea lui Bobby.

DOAMNA SMITH: Eu n-am văzut-o niciodată. E frumoasă?

DOMNUL SMITH: Are trăsături regulate, totuși nu se poate spune că-i frumoasă. E prea înaltă și prea masivă. Nu are niște trăsături regulate, totuși se poate spune că e frumoasă. E cam scundă și cam slăbănoagă. E profesoară de muzică.

Pendula bate de cinci ori. Lungă pauză.

DOAMNA SMITH: Și cînd au ei de gînd să se căsătorească?

DOMNUL SMITH: Cel mai tîrziu primăvara viitoare.

DOAMNA SMITH: Neapărat va trebui să mergem la nunta lor.

DOMNUL SMITH: Va trebui să le ducem un cadou de nunti Mă întreb ce să le luăm.

DOAMNA SMITH: De ce nu le-am oferi noi unul din cele șapte platouri de argint pe care le-am primit la nunta noastră și care nu ne-au servit niciodată la nimic?

Scurt moment de liniște. Pendula bate de două ori.

DOAMNA SMITH: Ce trist e pentru ea să rămînă văduvă așa de tînără.

DOMNUL SMITH: Noroc că n-au avut copii.

DOAMNA SMITH: Asta le-ar mai fi trebuit ! Copii ! Biata femeie, ce s-ar fi făcut cu ei?

DOMNUL SMITH: Este încă tînără. Ar putea foarte bine să se recăsătorească. Îi vine foarte bine în doliu.

DOAMNA SMITH: Dar cine va avea grijă de copii? Știi bine că au un băiat și o fată. Cum îi cheamă?

DOMNUL SMITH: Bobby și Bobby, ca pe părinții lor. Unchiul lui Bobby Watson, bătrînul Bobby Watson, e bogat și îl iubește pe băiat. S-ar putea îngriji foarte bine de educația lui Bobby.

DOAMNA SMITH: Ar fi cum nu se poate mai firesc. Iar mătușa lui Bobby Watson, bătrîna Bobby Watson, s-ar putea îngriji de educația lui Bobby Watson, fiica lui Bobby Watson. Și uite-așa, mama lui Bobby Watson, Bobby, s-ar putea recăsători. Are pe cineva în vedere?

DOMNUL SMITH: Da. Un văr al lui, Bobby Watson.

DOAMNA SMITH: Cine? Bobby Watson?

DOMNUL SMITH: De care Bobby Watson vorbești?

DOAMNA SMITH: De Bobby Watson, fiul bătrînului Bobby Watson, celălalt unchi al lui Bobby Watson mortul.

DOMNUL SMITH: Ba nu, nu-i ăla. E altul. E Bobby Watson, fiul bătrînei Bobby Watson, mătușa lui Bobby Watson mortul.

DOAMNA SMITH: Vorbești de Bobby Watson comis-voiajorul?

DOMNUL SMITH: Toți Bobby Watson sînt comis-voiajori.

DOAMNA SMITH: Ce meserie grea ! Și totuși, bănoasă.

DOMNUL SMITH: Da, cu condiția să n-ai concurență.

DOAMNA SMITH: Și cînd nu e concurență?

DOMNUL SMITH: Marțea, joia și marțea.

DOAMNA SMITH: Ah! Trei zile pe săptămînă? Și ce face Bobby Watson în tot timpul ăsta?

DOMNUL SMITH: Se odihnește. Doarme.

DOAMNA SMITH: Dar de ce nu lucrează tocmai în zilele astea, cînd nu e concurență?

DOMNUL SMITH: De unde vrei să știu eu totul? Nu pot să răspund la toate întrebările tale tîmpite !

DOAMNA SMITH *(ofensată):* Vorbești așa ca să mă umilești?

DOMNUL SMITH *(suris larg):* Știi bine că nu.

DOAMNA SMITH: Toți bărbații sînt la fel ! Stați așa, toată ziua, cu țigara-n gură, ori vă dați cu pudră și vă rujați buzele de cincizeci de ori pe zi, dacă nu cumva beți încontinuu !

DC VINUL SMITH: Dar ce-ai zice dacă i-ai vedea pe bărbați făcînd ca femeile, adică fumînd toată ziua, fardîndu-se, rujîndu-se și bînd whisky?

DOAMNA SMITH: Pe mine mă doare-n cot ! Dar dacă vorbeşti aşa ca să mă enervezi, atunci să ştii că... nu-mi place deloc genul ăsta de glume, ştii foarte bine! *(Azvîrle cît colo ciorapii pe care-i cîrpea şi rînjeşte fioros, după care se ridică.)*

DOMNUL SMITH *(se ridică la rîndu-i şi se îndreaptă tandru către soţia sa):* Vai, puişor scump, de ce verşi foc pe nări? Ştii bine că vorbesc şi eu aşa, ca să ne amuzăm ! *(O cuprinde de mijloc şi o sărută.)* Ce pereche de bătrîni caraghioşi mai sîntem şi noi ! Hai, vino, stingem lumina şi mergem să facem nani !

SCENA II

Aceiaşi, plus Mary.

MARY *(intrînd):* Eu sînt servitoarea. Am petrecut o după-amiază agreabilă. Am fost cu un bărbat la cinema şi am văzut un film cu femei. La ieşire, ne-am dus să bem rachiu şi lapte, după care am citit ziarul.

DOAMNA SMITH: Sper că ai petrecut o după-amiază agreabilă, că te-ai dus la cinema cu un bărbat şi că aţi băut rachiu şi lapte.

DOMNUL SMITH: Şi ziarul !

MARY: Doamna şi domnul Martin, invitaţii dumneavoastră, au venit, sînt la uşă. Mă aşteptau. Nu îndrăzneau să intre singuri. Trebuiau să ia masa cu dumneavoastră astă-seară.

DOAMNA SMITH: Ah, da, aşa e. Îi aşteptam. Şi ne era foame. Văzînd că nu mai vin, tocmai ne gîndeam să mîncăm fără ei. N-am mîncat nimic toată ziua. N-ar fi trebuit să pleci de-a-casă !

MARY: Dumneavoastră m-aţi învoit !

DOMNUL SMITH: N-a făcut-o anume !

MARY *(izbucneşte în rîs, după care izbucneşte în plîns. Surîde):* Mi-am cumpărat o oală de noapte.

DOAMNA SMITH: Scumpa mea, fii bună, deschide uşa şi invită-i pe doamna şi domnul Martin. Noi fugim să ne îmbrăcăm.

Doamna şi Domnul Smith ies prin dreapta. Mary deschide uşa din stînga, prin care îşi fac intrarea Doamna şi Domnul Martin.

SCENA III

Mary și soții Martin.

MARY: De ce ați întîrziat așa? Nu-i politicos să întîrzii. Trebuie să fiți punctuali. Ați înțeles? Mă rog, acuma luați loc și așteptați. *(Iese.)*

SCENA IV

Aceiași, fără Mary.
Domnul și Doamna Martin se așază unul în fața celuilalt, fără să-și vorbească. Își surîd timid.

DOMNUL MARTIN *(dialogul care urmează trebuie rostit cu glas tărăgănat, monoton, cu o voce puțin cîntată, deloc nuanțată):* Vă rog să mă iertați, doamnă, dar, dacă nu mă înșel, am impresia că v-am mai întîlnit undeva.

DOAMNA MARTIN: Și mie mi se pare, domnule, că v-am mai văzut undeva.

DOMNUL MARTIN: Nu cumva, din întîmplare, să vă fi zărit la Manchester?

DOAMNA MARTIN: E foarte posibil. Eu m-am născut la Manchester! Dar nu-mi aduc prea bine aminte, domnule, nu știu dacă v-am văzut pe-acolo sau nu!

DOMNUL MARTIN: Doamne, ce ciudat lucru! Și eu m-am născut la Manchester, doamnă!

DOAMNA MARTIN: Ce ciudat!

DOMNUL MARTIN: Ce ciudat!... Numai că eu, doamnă, am plecat din Manchester în urmă cu aproximativ cinci săptămîni.

DOAMNA MARTIN: Ce ciudat! Ce bizar! Ce coincidență! Domnule, și eu am plecat din Manchester în urmă cu cinci săptămîni aproximativ.

DOMNUL MARTIN: Eu am plecat cu trenul de opt jumătate dimineața, și care ajunge la Londra la cinci fără un sfert.

DOAMNA MARTIN: Ce curios lucru! Ce bizar și ce coincidență! Domnule, și eu am luat același tren!

DOMNUL MARTIN: Dumnezeule, ce curios! Păi, atunci, se prea poate, stimată doamnă, să vă fi văzut în tren?

DOAMNA MARTIN: E foarte posibil, nu e deloc exclus, ba e chiar plauzibil şi, de fapt, la urma urmei, draga domnule, de ce nu?... Numai că eu nu-mi aduc aminte de nimic, domnule!

DOMNUL MARTIN: Eu am mers la clasa a doua, doamnă. În Anglia, nu există clasa a doua, însă eu, oricum, călătoresc la a doua.

DOAMNA MARTIN: Ce bizar, ce curios, ce coincidenţă! Domnule, şi eu eram la clasa a doua!

DOMNUL MARTIN: Ce curios! Poate că ne-am întîlnit la clasa a doua, dragă doamnă!

DOAMNA MARTIN: Lucru foarte posibil şi deloc exclus. Numai că eu nu-mi aduc prea bine aminte, dragă domnule!

DOMNUL MARTIN: Locul meu, dragă doamnă, era în vagonul opt, al şaselea compartiment.

DOAMNA MARTIN: Ce curios! Şi locul meu era în vagonul opt, al şaselea compartiment, dragă domnule!

DOMNUL MARTIN: Ce curios şi ce bizară coincidenţă! Atunci, poate că ne-am întîlnit în al şaselea compartiment, dragă doamnă!

DOAMNA MARTIN: La urma urmei, e foarte posibil! Dar eu nu-mi aduc aminte!

DOMNUL MARTIN: Ca să fiu cinstit, nici eu nu-mi aduc aminte, stimată doamnă, dar e posibil să ne fi văzut acolo. Ba, dacă stau şi mă gîndesc bine, lucrul mi se pare chiar foarte posibil!

DOAMNA MARTIN: Oh, dar bineînţeles, domnule, într-adevăr!

DOMNUL MARTIN: Ce curios!... Eu aveam locul numărul trei, stimată doamnă. Lîngă fereastră.

DOAMNA MARTIN: Vai de mine, Dumnezeule, ce curios şi ce bizar: eu am avut locul şase. Lîngă fereastră, chiar în faţa dumneavoastră, domnule!

DOMNUL MARTIN: Doamne, ce curios şi ce coincidenţă!... Va să zică am stat vizavi, stimată doamnă! Păi atunci înseamnă că acolo ne-am văzut!

DOAMNA MARTIN: Ce curios! Este posibil, dar nu-mi aduc aminte!

DOMNUL MARTIN: De fapt, nici eu nu-mi aduc aminte, stimată doamnă. Şi totuşi, este foarte posibil să ne fi văzut cu această ocazie.

DOAMNA MARTIN: E-adevărat, dar eu nu sînt deloc sigură, domnule.

DOMNUL MARTIN: Doamnă, nu cumva eraţi dumneavoastră doamna care m-a rugat să-i pun valiza la bagaje, după care mi-a mulţumit şi mi-a dat voie să-mi aprind o ţigară?

DOAMNA MARTIN: Ba da, trebuie că eu eram, domnule! Ce curios, ce curios şi ce coincidenţă!

DOMNUL MARTIN: Ce bizar, ce curios, ce coincidenţă! Păi asta înseamnă că, atunci, exact în acel moment ne-am fi întîlnit!

DOAMNA MARTIN: Ce curios şi ce concidenţă! E foarte posibil, domnule. Şi totuşi, nu-mi amintesc nimic!

DOMNUL MARTIN: Nici eu, stimată doamnă.

Moment de tăcere. Pendula bate 2-1.

DOMNUL MARTIN: De cînd am ajuns la Londra, eu stau pe strada Bromfield, stimată doamnă.

DOAMNA MARTIN: Ce curios! Ce bizar! Eu, la fel, stimate domnule, de cînd m-am stabilit în Londra locuiesc tot pe strada Bromfield.

DOMNUL MARTIN: Ce curios, păi atunci, păi atunci trebuie că ne-am întîlnit pe strada Bromfield, dragă doamnă!

DOAMNA MARTIN: Ce curios! Ce bizar! De fapt, este foarte posibil. Numai că nu-mi aduc deloc aminte, dragă domnule!

DOMNUL MARTIN: Eu stau la numărul nouăsprezece, doamnă.

DOAMNA MARTIN: Ce curios: şi eu stau la numărul nouăsprezece, domnule.

DOMNUL MARTIN: Păi atunci, păi atunci, păi atunci, păi atunci poate că ne-am văzut în casa de la numărul nouăsprezece, stimată doamnă!

DOAMNA MARTIN: Foarte posibil, dar eu nu-mi aduc aminte, dragă domnule!

DOMNUL MARTIN: Apartamentul meu este la etajul cinci. Apartamentul opt, stimată doamnă

DOAMNA MARTIN: Doamne, ce curios, ce bizar! Ce coincidenţă! Şi eu stau la etajul cinci, apartamentul opt, dragă domnule!

DOMNUL MARTIN *(căzut pe gînduri):* Ce curios! Ce curios! Ce curios şi ce coincidenţă! Ştiţi? Eu am în dormitor un pat. Pe pat este o plapumă verde. Dormitorul cu patul şi plapuma sînt în fundul culoarului, între W.C şi bibliotecă, stimată doamnă!

DOAMNA MARTIN: Ce coincidenţă, oh, Doamne Dumnezeule, ce coincidenţă! Dragă domnule, şi camera mea de culcare are un pat Şi pe patul meu este o plapumă verde. Iar camera se află în fundul coridorului, între toaletă şi bibliotecă!

DOMNUL MARTIN: Bizar! Curios! Straniu! Păi, atunci, asta va să zică, dragă doamnă, că amîndoi stăm în aceeaşi cameră şi că dormim în acelaşi pat. Pesemne că acolo ne-am întîlnit!

DOAMNA MARTIN: Ce curios şi ce coincidenţă ! Este foarte posibil să ne fi întîlnit acolo, şi poate chiar în noaptea trecută. Dar eu nu-mi aduc aminte de nimic, dragă domnule !

DOMNUL MARTIN: Eu am o fetiţă, dragă doamnă, iar fetiţa mea locuieşte cu mine. Are doi ani, e blondă, are un ochi alb şi altul roşu, este foarte drăguţă şi o cheamă Alice.

DOAMNA MARTIN: Ce bizară coincidenţă ! Şi eu am o fetiţă care are doi ani, un ochi alb şi altul roşu, e foarte drăguţă şi o chemă tot Alice !

DOMNUL MARTIN *(cu aceeaşi voce tărăgănată, monotonă):* Ce curios şi ce coincidenţă ! Ce bizar ! Poate că este vorba de acelaşi copil, dragă doamnă !

DOAMNA MARTIN: Ce ciudat ! Este foarte posibil, dragă domnule !

Moment de tăcere destul de lung ...Pendula bate de douăzeci şi nouă de ori.

DOMNUL MARTIN *(după ce a reflectat îndelung, se ridică încet şi, cu pas foarte rar, se apropie de Doamna Martin, care, la rîndu-i, surprinsă de aerul solemn al Domnului Martin, se ridică la fel de încet. Domnul Martin continuă cu aceeaşi voce monotonă, vag cîntată):* Păi atunci, dragă doamnă, am impresia că nu mai încape nici o îndoială: ne-am întîlnit deja, iar dumneata eşti chiar soţia mea… Elisabeth, ne-am reîntîlnit !

DOAMNA MARTIN *(se apropie la fel de încet de domnul Martin. Se îmbrăţişează, fără nici o expresie. Pendula bate o singură dată, foarte puternic. Zgomotul pendulei trebuie să fie atît de puternic, încît să-i facă pe spectatori să tresară. Soţii Martin nu aud sunetul pendulei):* Donald, tu eşti, *darling!*

Se aşază amîndoi pe aceeaşi canapea, se îmbrăţişează şi adorm aşa. Pendula bate de mai multe ori. Intră Mary în vîrful picioarelor, şi ducînd un deget la buze, se adresează spectatorilor.

SCENA V

Aceiaşi, plus Mary.

MARY: Elisabeth şi Donald sînt prea fericiţi acuma, ca să poată să mă audă. Pot, deci. să vă dezvălui un secret. Elisabeth nu este

Elisabeth, Donald nu este Donald. Şi iată dovada: copilul de care vorbea Donald nu este fetiţa lui Elisabeth. Nu este vorba de una şi aceeaşi persoană. Fetiţa lui Donald are un ochi alb şi altul roşu, ca şi fetiţa lui Elisabeth. Numai că, în vreme ce copilul lui Donald are ochiul drept alb şi ochiul stîng roşu, fetiţa lui Elisabeth, viceversa, are dreptul roşu şi stîngul alb! Astfel încît întregul eşafodaj al argumentaţiei lui Donald cade, prăbuşindu-se în faţa acestui ultim obstacol, care-i spulberă teoria. În ciuda coincidenţelor extraordinare ce par probe definitive, Donald şi Elisabeth nu sînt părinţii aceluiaşi copil, ceea ce înseamnă că ei nu sînt Donald şi Elisabeth. El s-a înşelat crezîndu-se Donald, iar ea s-a înşelat crezîndu-se Elisabeth. El s-a înşelat crezînd că ea este Elisabeth. Ea s-a înşelat crezînd că el este Donald: se înşală amîndoi amarnic. Dar cine este adevăratul Donald? Care este adevărata Elisabeth? Cine are interesul ca această confuzie să persiste? Nu ştiu. Nu ştim şi nici să nu încercăm să aflăm. Să lăsăm lucrurile aşa cum sînt. *(Face cîţiva paşi spre uşă, după care se întoarce şi se adresează publicului:)* Numele meu adevărat este Sherlock Holmes. *(Iese.)*

SCENA VI

Aceiaşi, fără Mary.
Pendula bate de cîte ori vrea ea. După un timp destul de lung, Domnul şi Doamna Martin se trezesc, se despart, se ridică şi revin pe locurile de la început.

DOMNUL MARTIN: Să uităm, *darling,* tot ce s-a petrecut între noi. Acuma, după ce ne-am regăsit, să încercăm să nu ne mai rătăcim şi să trăim împreună aşa ca înainte.
DOAMNA MARTIN: Da, *darling.*

SCENA VII

Aceiaşi, plus cuplul Smith.

Domnul și Doamna Smith intră prin dreapta, fără nici cea mai mică schimbarevestimentară.

DOAMNA SMITH: Dragi prieteni, bună seara! Iertați-ne că v-am făcut să așteptați atît de mult Ne-am gîndit să vă facem onoarea la care aveți tot dreptul și, imediat ce am auzit că ați vrut să ne faceți plăcerea de a veni să ne faceți o vizită fără să ne anunțați dinainte, ne-am grăbit să ne punem hainele de gală.

DOMNUL SMITH *(furios):* Nu am mîncat nimic toată ziua De patru ore vă așteptăm. De ce ați întîrziat în halul ăsta?

Domnul și Doamna Smith se așază față în față cu oaspeții. Pendula va sublinia replicile, cu mai mică sau mai mare intensitate, de la caz la caz. Soții Martin - și mai ales Doamna - au un aer încurcat, par intimidați și din această cauză, conversația se leagă cu greu, cuvintele sînt rostite la început cu mare greutate. Lungă tăcere stînjenitoare, apoi alte momente de tăcere și multă ezitare.

DOMNUL SMITH: Hm.

Tăcere.

DOAMNA SMITH: Hm, hm.
DOAMNA MARTIN: Hm, hm, hm.

Tăcere.

DOMNUL MARTIN: Hm, hm, hm, hm.

Tăcere.

DOAMNA MARTIN: Oh, da, desigur.

Tăcere.

DOMNUL MARTIN: Sîntem cu toții răciți.

Tăcere.

DOMNUL SMITH: Totuși, nu este chiar așa de frig.

Tăcere.

DOAMNA SMITH: Nu trage de nicăieri.

Tăcere.

DOMNUL MARTIN: Da, nu, nu trage, din fericire.

Tăcere.

DOMNUL SMITH: Oh-la-la-la.

Tăcere.

DOMNUL MARTIN: Vă doare ceva? Aveți vreun necaz?

Tăcere.

DOAMNA SMITH: Nu. Se plictisește.

Tăcere.

DOAMNA MARTIN: Vai, domnule, la vîrsta dumneavoastră n-ar trebui să vă plictisiți deloc.

Tăcere.

DOMNUL SMITH: Inima nu știe ce-i aia vîrstă.

Tăcere.

DOMNUL MARTIN: Asta așa e.

Tăcere.

DOAMNA SMITH: Așa se zice.

Tăcere.

DOAMNA MARTIN: Dar se zice și că dimpotrivă.

Tăcere.

DOMNUL SMITH: Adevărul este la mijloc.

Tăcere.

DOMNUL MARTIN: Așa este.

Tăcere.

DOAMNA SMITH *(către soții Martin):* Dumnevoastră, care călătoriți mult, trebuie că aveți foarte multe lucruri interesante să ne povestiți.

DOMNUL MARTIN *(soției sale):* Spune-ne, draga mea, ce ai văzut astăzi?

DOAMNA MARTIN: Nu are nici un rost, n-or să mă creadă.

DOMNUL SMITH: N-o să punem noi la îndoială buna dumneavoastră credință !

DOAMNA SMITH: Dacă gîndiți altfel, atunci ne jigniți !

DOMNUL MARTIN *(soției sale):* Dacă chiar ai gîndi astfel, i-ai jigni, draga mea.

DOAMNA MARTIN *(grațioasă):* Ei bine, azi am fost martoră la un lucru extraordinar. Un lucru incredibil.

DOMNUL MARTIN: Spune mai repede, draga mea.

DOMNUL SMITH: Ah, ce-o să ne mai distrăm.

DOAMNA SMITH: În sfîrșit!

DOAMNA MARTIN: Ei bine, astăzi, cînd m-am dus la piață ca să cumpăr legume, legume care sînt din zi în zi tot mai scumpe...

DOAMNA SMITH: Nu știu unde-or să ajungă cu scumpirile !

DOMNUL SMITH: Nu mai întrerupe omul, dragă. Este un obicei mitocănesc.

DOAMNA MARTIN: Am văzut pe stradă, lîngă o cafenea, un domn bine îmbrăcat, cam de cincizeci de ani și care...

DOMNUL SMITH: Care ce?

DOAMNA SMITH: Care ce?

DOMNUL SMITH *(soției sale):* Dragă, nu mai întrerupe omul, ești ceva de groază.

DOAMNA SMITH: Scumpul meu, tu ai întrerupt-o primul, nu fi măgar.

DOMNUL MARTIN: Gata. *(Soției sale:)* Și ce făcea domnul?

DOAMNA MARTIN: Ei bine, o să ziceți că inventez, dar pusese un genunchi jos și stătea aplecat.

DOMNUL MARTIN, DOMNUL SMITH, DOAMNA SMITH: Oh!

DOAMNA MARTIN: Da, aplecat.

DOMNUL SMITH: Imposibil!

DOAMNA MARTIN: Ba da, aplecat M-am apropiat de el, ca să văd ce face...
DOMNUL SMITH: Și?
DOAMNA MARTIN: Î și i lega șiretul de la pantof.
CEILALȚI TREI: Fantastic.
DOMNUL SMITH: Dacă n-ar fi fost vorba de dumneata, n-aș fi crezut pe nimeni care mi-ar fi spus chestia asta
DOMNUL MARTIN: De ce nu? Cînd mergi pe stradă, poți să vezi lucruri mult mai extraordinare. Uite, astăzi, eu am văzut în metrou un domn care-și citea liniștit gazeta.
DOAMNA SMITH: Cîtă originalitate!
DOMNUL SMITH: Poate că era vorba de același domn.

Se aude soneria de la intrare.

DOMNUL SMITH: Ia te uită, sună cineva
DOAMNA SMITH: Trebuie că e cineva la ușă. Mă duc să văd. *(Se duce la ușă, deschide și revine.)* Nu e nimeni. *(Se așază la loc.)*
DOMNUL MARTIN: O să vă mai dau un exemplu...

Sună soneria.

DOMNUL SMITH: Poftim, sună iar.
DOAMNA SMITH: Trebuie că e cineva. Mă duc să văd cine e. *(Se duce la ușă, deschide, se întoarce.)* Nu e nimeni. *(Se așază.)*

DOMNUL MARTIN *(care a uitat unde rămăsese):* Deci... păi...
DOAMNA MARTIN: Ziceai că ai să ne mai dai un exemplu.
DOMNUL MARTIN: Ah, da, așa...

Sonerie.

DOMNUL SMITH: Ia uite, sună.
DOAMNA SMITH: Eu nu mă mai duc să văd cine e.
DOMNUL SMITH: Da, dar trebuie să fie cineva!
DOAMNA SMITH: Prima oară nu era nimeni. Nici a doua oară. De ce crezi că ar putea fi cineva acuma?
DOMNUL SMITH: Pentru că sună.
DOAMNA MARTIN: Ăsta nu-i un motiv.
DOMNUL MARTIN: Cum nu este? Cînd auzi că sună la ușă, înseamnă că e cineva care sună. Care sună ca să i se deschidă.
DOAMNA MARTIN: Nu întotdeauna. Ați văzut și dumneavoastră cum a fost adineaori.

DOMNUL MARTIN: În majoritatea cazurilor așa se întîmplă. E cineva.

DOMNUL SMITH: Eu unul, cînd mă duc la cineva în vizită, sun la intrare. Și cred că toată lumea face la fel și că de fiecare dată cînd se sună la ușă, înseamnă că e cineva afară, care sună.

DOAMNA SMITH: Asta e adevărat numai în teorie. Însă în realitate lucrurile se petrec altfel. Ai văzut și tu adineaori.

DOAMNA MARTIN: Soția dumneavoastră are dreptate.

DOMNUL MARTIN: Ei ! voi. femeile, vă apărați întotdeauna una pe alta !

DOAMNA SMITH: Ei bine, mă duc să văd. O să zici că sînt încăpățînată, dar ai să vezi și tu că din nou nu è nimeni ! *(Se duce la ușă, o deschide, după care o închide.)* Vezi bine că nu e nimeni ! *(Se așază la loc.)*

DOAMNA SMITH: Of ! bărbații ăștia, care vor întotdeauna să aibă dreptate și care se înșală mereu !

Soneria sună din nou.

DOMNUL SMITH: Poftim, iar sună. Trebuie să fie cineva.

DOAMNA SMITH *(care face o criză de furie):* Să nu cumva să-mi spui să mă mai duc la ușă. Ai văzut foarte bine că e degeaba. Experiența ne-a demonstrat că, atunci cînd se sună la ușă, nu e nimeni afară !

DOAMNA MARTIN: Nu e nimeni. Niciodată.

DOMNUL MARTIN: Nu e sigur.

DOMNUL SMITH: Ba e chiar fals. În majoritatea' cazurilor, cînd se sună la ușă înseamnă că e cineva.

DOAMNA SMITH: O ține gaia-mațu.

DOAMNA MARTIN: Și al meu e la fel de încăpățînat.

DOMNUL SMITH: E cineva.

DOMNUL MARTIN: E posibil să fie.

DOAMNA SMITH *(soțului său):* Ba nu.

DOMNUL SMITH: Ba da.

DOAMNA SMITH: Îți spun eu că nu e. În tot cazul, să nu mă mai trimiți pe mine la ușă. Dacă vrei să te duci tu, poftim, du-te.

DOMNUL SMITH: Mă duc.

Doamna Smith ridică din umeri. Doamna Martin dă din cap.

DOMNUL SMITH *(se duce să deschidă):* Ah! *How do you do! (Îi fulgeră cu privirea pe Doamna Smith și pe soții Martin.)* E Căpitanul de pompieri !

SCENA VII

Aceiași, plus Căpitanul de pompieri.

POMPIERUL *(care are, firește, pe cap casca strălucitoare și este îmbrăcat în uniformă):* Doamnelor și domnilor, bună seara. *(Asistența este încă uimită. Supărată, doamna Smith întoarce capul și nu răspunde la salut:)* Bună ziua, doamnă Smith. Îmi păreți cam supărată.

DOAMNA SMITH: Oh!

DOMNUL SMITH: E din cauză că... mă rog, soția mea e puțin necăjită că n-a avut dreptate.

DOMNUL MARTIN: Domnule Căpitan, aici a avut loc o controversă între domnul și doamna Smith.

DOAMNA SMITH *(domnului Martin):* Asta nu e treaba dumitale! *(Domnului Smith:)* Te rog foarte mult să nu amesteci oameni străini în problemele noastre de familie.

DOMNUL SMITH: Dar, scumpa mea, nu e ceva grav. Domnul Căpitan este un vechi prieten al nostru. Maică-sa îmi făcea curte, îl cunoșteam pe tatăl său, chiar mi-a spus să-i dau fata de soție, asta cînd voi avea o fată de măritat A murit așteptînd asta.

DOMNUL MARTIN: N-a fost nici vina lui, nici vina dumneavoastră.

POMPIERUL: Mă rog, care-i problema?

DOAMNA SMITH: Soțul meu pretindea că...

DOMNUL SMITH: Ba nu, tu pretindeai că...

DOMNUL MARTIN: Da, ea era.

DOAMNA MARTIN: Ba nu, el.

POMPIERUL: Nu vă enervați. Ia povestiți-mi, doamnă Smith.

DOAMNA SMITH: Ei bine, poftim: mă jenez să vorbesc pe față, însă un pompier e ca un confesor.

POMPIERUL: Deci?

DOAMNA SMITH: Ne certam fiindcă soțul meu zicea că atunci cînd se sună la ușă, înseamnă că întotdeauna este cineva afară.

DOMNUL MARTIN: Lucru perfect plauzibil.

DOAMNA SMITH: Iar eu ziceam că, ori de cîte ori se sună la ușă, nu e nimeni.

DOAMNA MARTIN: Lucru care poate să pară ciudat.

DOAMNA SMITH: Dar care totuși s-a dovedit, nu doar teoretic, dar și faptic.

DOMNUL SMITH: E fals. o dată ce domnul Pompier s-a dovedit a fi acolo. A sunat, am deschis, şi el era acolo.
DOAMNA MARTIN: Cînd asta?
DOMNUL MARTIN: Imediat.
DOAMNA SMITH: Da, dar asta doar a patra oară, după ce se sunase de trei ori şi nu fusese nimeni. Iar a patra oară nu contează niciodată.
DOAMNA MARTIN: Niciodată. Numai ce-i de trei ori contează.
DOMNUL SMITH: Domnule Căpitan, lasă-mă să-ţi pun, la rîndul meu, cîteva întrebări.
POMPIERUL: Vă rog.
DOMNUL SMITH: Cînd am deschis şi v-am văzut, nu-i aşa că dumneata sunaseşi?
POMPIERUL: Da, eu.
DOMNUL MARTIN: Eraţi la uşă? De sunat aţi sunat ca să intraţi?
POMPIERUL: Nu neg.
DOMNUL SMITH *(victorios, soţiei sale):* Vezi? Am avut dreptate. Cînd auzi că sună, înseamnă că sună cineva. Şi nu poţi să susţii că domnul Căpitan nu e cineva.
DOAMNA. SMITH: Fără îndoială că nu. Dar îţi repet că eu vorbeam de primele trei daţi. A patra sonerie nu contează.
DOAMNA MARTIN: Tot dumneavoastră aţi fost cînd a sunat prima oară?
POMPIERUL: Nu, n-am fost eu.
DOAMNA MARTIN: Poftim, vedeţi? Se suna şi totuşi nu era nimeni.
DOMNUL MARTIN: Poate c-o fi fost altcineva?
DOMNUL SMITH: Staţi de mult la uşă?
POMPIERUL: De trei sferturi de oră.
DOMNUL SMITH: Şi nu aţi văzut pe nimeni?
POMPIERUL: Pe nimeni. Sînt sigur de asta.
DOAMNA MARTIN: Şi aţi auzit sunîndu-se a doua oară?
POMPIERUL: Da, dar nici atunci nu eram eu. Şi tot nu era nimeni.
DOAMNA SMITH: Victorie ! Am avut dreptate.
DOMNUL SMITH *(soţiei sale):* Nu te grăbi. *(Pompierului:)* Iar dumneata ce făceai la uşă?
POMPIERUL: Nimic. Stăteam şi eu aşa. Mă gîndeam la o grămadă de chestii.
DOMNUL MARTIN *(Pompierului):* Dar a treia oară... nu dumneata ai sunat?
POMPIERUL: Da, eu eram.
DOMNUL SMITH: Dar cînd am deschis, nu era nimeni.

POMPIERUL: Păi asta fiindcă mă ascunsesem eu... aşa, ca să fac o gluma şi să ne rîdem.
DOAMNA SMITH: Nu mai rîde, domnule Căpitan. Nu mai rîde: problema e prea tristă !
DOMNUL MARTIN: Aşadar, tot nu ştim dacă atunci cînd se sună la uşă este sau nu este cineva
DOAMNA SMITH: Nu e niciodată nimeni.
DOMNUL SMITH: Este întotdeauna cineva.
POMPIERUL: Am să vă pun eu de acord. Fiecare aveţi ceva dreptate. Atunci cînd se sună la uşă, cîteodată nu e nimeni, cîteodată este cineva
DOMNUL MARTIN: Mi se pare logic.
DOAMNA MARTIN: Şi mie.
POMPIERUL: În realitate lucrurile sînt foarte simple. *(Soţilor Smith:)* Îmbrăţişaţi-vă.
DOAMNA SMITH: Ne-am îmbrăţişat deja adineaori.
DOMNUL MARTIN: Se vor îmbrăţişa mîine. Au tot timpul.
DOAMNA SMITH: Domnule Căpitan, de vreme ce tot ne-aţi ajutat să limpezim situaţia, vă rog să vă faceţi comod, să vă scoateţi casca şi să staţi puţin cu noi:
POMPIERUL: Iertaţi-mă, dar nu pot rămîne prea mult Aş vrea şi eu să-mi scot casca, dar nu am vreme de stat *(Se aşază, fără să-şi scoată casca.)* Trebuie să vă spun că am venit aici pentru cu totul altceva. Sînt în misiune.
DOAMNA SMITH: Şi care-i scopul misiunii dumneavoastră, domnule Căpitan?
POMPIERUL: V-aş ruga să-mi iertaţi indiscreţia... *(foarte încurcat)*... dar *(arată cu degetul către soţii Martin)*... pot, oare, să-mi permit... în faţa dumnealor...
DOAMNA MARTIN: Ah, nu. nu vă jenaţi !
DOMNUL MARTIN: Sîntem prieteni vechi. Ne povestesc totul.
DOMNUL SMITH: Spuneţi.
POMPIERUL: Ei bine, asta este: am venit să vă întreb dacă arde ceva la dumneavoastră.
DOAMNA SMITH: De ce ne întrebaţi?
POMPIERUL: Fiindcă... vă rog să mă iertaţi, dar eu am ordin să sting toate incendiile din oraş.
DOAMNA MARTIN: Toate?
POMPIERUL: Da Pe toate.
DOAMNA SMITH *(încurcată):* Păi. eu ştiu? ...nu cred. Vreţi să mă duc să văd?
DOMNUL SMITH *(miroase aerul dimprejur):* Cred că nu e nimic. Nu miroase-a ars.

POMPIERUL *(decepționat):* Nimic, nimic? Nu aveți cumva vreun foculeț în șemineu, ceva care să ia foc în pod sau în pivniță. Nici măcar un micuț început de incendiu?

DOAMNA SMITH: Uite ce e: nu am de gînd să vă necăjesc, dar cred că, într-adevăr, nu arde nimic la noi pentru moment. Vă promit să vă dau de știre imediat ce apare ceva.

POMPIERUL: Vă rog chiar foarte mult. Mi-ați face un marc serviciu.

DOAMNA SMITH: Am promis.

POMPIERUL *(către soții Martin):* Nici la dumneavoastră nu arde nimic?

DOAMNA MARTIN: Nu, din păcate nu.

DOMNUL MARTIN: S-ar zice că, deocamdată, afacerile merg cam prost

POMPIERUL: Ba chiar foarte prost Mai nimic: abia ici, colo cîte-un foculeț, un șemineu, un hambar, numai ciurucuri. Nici un profit Și dat fiind că nu există randament, și prima e foarte mică.

DOMNUL SMITH: Nicăieri nu merge mai bine. E un moment prost. Nici comerțul, nici agricultura nu merg mai bine ca focul anul ăsta.

DOMNUL MARTIN: Nu se face grîul - nici foc n-ai de unde să scoți !

POMPIERUL: Nici măcar inundații nu sînt.

DOAMNA SMITH: Dar e zahăr.

DOMNUL SMITH: Asta fiindcă-l importăm din străinătate.

DOAMNA MARTIN: Cu incendiile... e mai greu să le importi! Sînt prea mari taxele vamale.

POMPIERUL: Mai sînt, se mai găsește cîte ceva, dar foarte rar: cîte-o asfixiere, două, din pricina gazelor. Uite, săptămîna trecută s-a asfixiat o femeie din cauză că a uitat gazul deschis.

DOAMNA MARTIN: L-a uitat?

POMPIERUL: Nu. Dar a crezut că-i pieptenele.

DOMNUL SMITH: Astfel de confuzii sînt întotdeauna o primejdie.

DOAMNA SMITH: Ați fost să verificați la vînzătorul de chibrituri?

POMPIERUL: Nici o speranță. E asigurat contra incendiilor.

DOMNUL MARTIN: Mergeți la vicarul din Wakefield, spuneți că v-am trimit eu.

POMPIERUL: Nu am eu dreptul să sting focurile de la popi. S-ar supăra episcopul. Ei își sting singuri focul, ori au vestale pentru asta.

DOMNUL SMITH: Încercați la Durand.

POMPIERUL: Nici asta nu pot. Nu e englez. E doar naturalizat englez. Naturalizații au dreptul să aibă case, dar nu au dreptul să le stingă dacă iau foc.

DOAMNA SMITH: Cu toate astea, cînd a luat foc anul trecut la Durand, a fost stins pînă la urmă!

POMPIERUL: Și l-a stins singur. Clandestin. Ah, nu, nu sînt eu omul care să-l denunț.

DOMNUL SMITH: Nici eu.

DOAMNA SMITH: Domnule Căpitan, dacă tot nu sînteți grăbit, mai rămîneți la noi. Ne faceți o plăcere.

POMPIERUL: Vreți să vă spun niște bancuri?

DOAMNA SMITH: Ah, bineînțeles, dumneavoastră sînteți un tip fermecător. *(Îl îmbrățișează.)*

DOMNUL SMITH, DOAMNA MARTIN, DOMNUL MARTIN: Bancuri! Asta da, da, da. *(Aplaudă.)*

DOMNUL SMITH: Dar ce este mai interesant e că istoriile pompierilor sînt întotdeauna adevărate. Sînt istorii trăite.

POMPIERUL: Nu vorbesc decît despre lucruri pe care le-am trăit pe pielea mea. Din natură, numai din natură. Nimic din cărți.

DOMNUL MARTIN: Așa este, adevărul nu e-n cărți, ci numai în viață.

DOAMNA SMITH: Dați-i drumul!

DOMNUL MARTIN: Gata, spuneți.

DOAMNA MARTIN: Liniște, începe.

POMPIERUL *(tușește, își drege glasul de mai multe ori):* Iertați-mă, dar nu mă mai priviți așa. Mi se face rușine. Știți bine că sînt timid.

DOAMNA SMITH: E fermecător! *(Îl îmbrățișează.)*

POMPIERUL: Să încerc să încep, totuși. Dar să-mi promiteți că nu mă ascultați.

DOAMNA MARTIN: Ba da, cum să nu! Dacă nu ascultăm, n-o să înțelegem nimic.

. POMPIERUL: Uite că la asta nu m-am gîndit.

DOAMNA SMITH: V-am spus eu că-i mare pișicher!

DOMNUL MARTIN, DOMNUL SMITH: Ah, micuțul pișicher! *(Îl îmbrățișează.)*

DOAMNA MARTIN: Curaj, haide!

POMPIERUL: Bine, gata. Uite. *(Tușește, după care începe cu vocea răgușită de emoție): „Cîinele și Boul,* fabulă experimentală: Odată, un alt bou îl întrebă pe un alt cîine: De ce nu ți-ai înghițit trompa? - Iartă-mă, răspunse cîinele, fiindcă am crezut că sînt elefant".

DOAMNA MARTIN: Și care e morala?

POMPIERUL: Morala trebuie să o găsiţi dumneavoastră.
DOMNUL SMITH: Aşa e, are dreptate.
DOAMNA SMITH *(furioasă):* Spune alta!
POMPIERUL: „Un viţeluş mîncase prea multă sticlă pisată. Drept urmare, a fost nevoit să nască. Şi a adus pe lume o vacă. Dar cum, totuşi, viţelul era un mascul, vaca nu-i putea spune mamă. Dar nu-i putea zice nici tată, din cauză că viţelușul era prea micuţ. Aşa că viţelul a fost obligat să se însoare cu cineva, iar primăria a luat toate măsurile dictate de circumstanţe şi uzanţe."
DOMNUL SMITH: Conform uzanţelor de la Caen.
DOMNUL MARTIN: Precum ciorba de burtă.
POMPIERUL: Ah, deci ştiţi bancul!
DOAMNA SMITH: S-a publicat în toate gazetele.
DOAMNA MARTIN: S-a petrecut nu departe de localitatea noastră.
POMPIERUL: O să vă zic alta. *„Cocoşul.* Cică odată, un cocoş a vrut s-o facă pe cîinele. Dar n-a avut noroc, fiindcă a fost imediat recunoscut."
DOAMNA SMITH: Şi dimpotrivă: cîinele care a vrut să pară cocoş a reuşit Nu l-a recunoscut nimeni niciodată.
DOMNUL SMITH: Să vă zic şi eu una: *„Şarpele şi Vulpea. Î*ntr-o zi, un şarpe s-a apropiat de o vulpe şi i-a zis: Mi se pare că te cunosc de undeva. Vulpea i-a răspuns: Şi mie. Atunci, zise şarpele, dă-mi banii. O vulpe nu dă bani niciodată, îi răspunse vicleana care, ca să scape de şarpe, hop! sări într-o vale adîncă, plină de fragi şi de mierea găinii. Dar şarpele era deja acolo, rîzînd mefistofelic. Vulpea scoase cuţitul şi urlă: Te-nvăţ eu minte, după care se-ntoarse şi-o luă la fugă. Dar şarpele fu mai sprinten: cu o lovitură de pumn bine ţintită lovi vulpea în cap. Capul vulpii se sfărîmă în mii de fărîme, ţipînd: Nu! Nu! De-o mie de ori nu! Nu sînt fiica ta!"
DOAMNA MARTIN: Interesant
DOAMNA SMITH: Nu-i rău.
DOMNUL MARTIN *(strîngîndu-i mina domnului Smith):* Felicitările mele.
POMPIERUL *(invidios):* N-a fost cine ştie ce. Şi, de fapt, o ştiam.
DOMNUL SMITH: Formidabil.
DOAMNA SMITH: Dar n-a fost adevărată.
DOAMNA MARTIN: Ba da. Din nefericire.
DOMNUL MARTIN *(doamnei Smith):* E rîndul dumneavoastră, doamnă.
DOAMNA SMITH: Eu nu ştiu decît una singură. O să v-o spun. Se numeşte *„Buchetul".*

DOMNUL SMITH: Soția mea a fost întotdeauna o romantică.
DOMNUL MARTIN: O adevărată englezoaică.
DOAMNA SMITH: Zice așa: „într-o zi, un logodnic îi aduse logodnicei sale un buchet de flori. Aceasta îi mulțumi, dar înainte de a apuca să-i spună mulțumesc, logodnicul, fără să spună un cuvînt, îi luă florile pe care tocmai i le dăduse și, ca să-i dea o lecție, îi spuse: Le iau înapoi, după care i-a spus la revedere și și-a luat tălpășița".
DOMNUL MARTIN: Vai ce frumos ! *(O îmbrățișează - sau n-o îmbrățișează - pe doamna Smith.)*
DOAMNA MARTIN: Domnule Smith, aveți o soție pentru care v-ar invidia oricine.
DOMNUL SMITH: Așa-i. Nevastă-mea este inteligența în persoană. Ba chiar e mai inteligentă ca m i n e . În orice caz, e cu mult mai feminină. Așa se spune.
DOAMNA SMITH *(Pompierului):* Mai spune una, Căpitane.
POMPIERUL: Ah, nu, s-a făcut tîrziu.
DOMNUL MARTIN: Mai spune, totuși, una.
POMPIERUL: Sînt prea obosit.
DOMNUL SMITH: Fă-ne serviciul ăsta.
DOMNUL MARTIN: Vă rugăm.
POMPIERUL: Nu.
DOAMNA MARTIN: Aveți o inimă de gheață. Haide, că stăm ca pe ghimpi.
DOAMNA SMITH *(îngenunchează în fața Pompierului și lăcrimînd - sau nu):* Te rog.
POMPIERUL: Bine, fie.
DOMNUL SMITH *(la urechea doamnei Martin):* A zis da. Iar o să ne plictisească.
DOAMNA MARTIN: Psst !
DOAMNA SMITH: N-am noroc. Prea am fost politicoasă.
POMPIERUL: „*Guturaiul.* Cumnatul meu avea pe linie paternă un văr neamț, al cărui unchi pe linie maternă avea un cumnat al cărui bunic partern se însurase-a doua oară cu o juriă indigenă al cărei frate întîlnise într-una dintre călătoriile sale o fată de care se îndrăgostise și cu care a făcut un băiat care s-a însurat cu o farmacistă întreprinzătoare, care nu era altcineva decît nepoata unui subofițer din marina britanică, al cărui tată adoptiv avea o mătușă care vorbea curent spaniola și care era, probabil, una dintre nepoatele unui inginer - mort tînăr - nepot la rîndul său al unui proprietar de vie, un soi de viță de vie din care ieșea un vin prost, dar care avea un văr de-al doilea, cloșcar, plutonier, al cărui fiu se însurase cu o tînără

frumoasă și divorțată, al cărei prim soț era fiul unui patriot sincer, care își educase întru dorința de-a face avere pe una dintre fiice, care se măritase cu un vînător care-l cunoscuse pe Rotschild și al cărui frate, după ce a încercat mai multe meserii, s-a însurat și a avut o fiică al cărei străbunic, cam pirpiriu, purta ochelarii pe care-i dăruise un văr al lui, cumnatul unui portughez, fiu natural al unui morar, om nu tocmai sărac și al cărui frate de lapte se însurase cu fiica unui fost doctor de țară, acesta fiind fratele de lapte al fiului unui lăptar, el însuși fiul natural al unui alt doctor de țară, de trei ori la rînd însurat, iar cea de-a treia lui nevastă..."

DOMNUL MARTIN: Eu am cunoscut-o pe-a treia lui nevastă, da, da, sînt sigur de asta. Mînca pui într-un viespar.

POMPIERUL: Nu era una și aceeași femeie.

DOAMNA SMITH: Ssst!

POMPIERUL: Ziceam, deci: „...iar cea de-a treia lui nevastă era fiica celei mai bune moașe din ținut, văduvă, aceasta, de timpuriu..."

DOMNUL SMITH: Așa, ca soția mea.

POMPIERUL: „...dar care s-a recăsătorit cu un geamgiu, om foarte vesel și cam zburdalnic, care-i făcuse un copil fetei unui șef de gară, un copil care s-a priceput să-și facă un drum în viață..."

DOAMNA SMITH: Drum de fier...

DOMNUL MARTIN: Drum de fier sau *chemin de fer,* ca la cazino.

POMPIERUL: „Și care luase de nevastă o negustoreasă al cărei tată avea un frate primar într-un cătun, iar acesta se însurase cu o învățătoare blondă, al cărei văr era pescar cu năvodul..."

DOMNUL MARTIN: Cu năvodul gol?

POMPIERUL: „...care se însurase cu altă învățătoare blondă, pe care o chema tot Maria și al cărei frate s-a însurat tot cu o Marie, și ea învățătoare blondă..."

DOMNUL SMITH: De vreme ce era blondă, nu se putea s-o cheme decît tot Maria.

POMPIERUL: „...și al cărei tată fusese crescut în Canada de către o bătrînă care era nepoata unui preot a cărui bunică făcea, cîteodată, iarna, ca toată lumea - guturai."

DOAMNA SMITH: Ciudată poveste. Aproape incredibilă.

DOMNUL MARTIN: La răceală trebuie să iei panglici.

DOMNUL SMITH: Este o precauție inutilă, dar necesară.

DOAMNA MARTIN: Iertați-mă, domnule Căpitan, n-am înțeles prea bine istoria dumitale. Atunci, la sfîrșit, cînd ajungem la bunica preotului, acolo ne topim.

DOMNUL SMITH: Întotdeauna ne topim în ghearele preotului.
DOAMNA SMITH: Da, domnule Căpitan, vă rugăm s-o luați de la capăt Toată lumea vă roagă să povestiți din nou istoria.
POMPIERUL: Ah! nu știu dacă am să mai fiu în stare. Sînt în misiune. Depinde. Să vedem cît este ceasul.
DOAMNA SMITH: La noi nu există ceas.
POMPIERUL: Bine, dar pendula?
DOMNUL SMITH: Merge prost. Suferă de spirit de contradicție. Arată întotdeauna contrariul orei exacte.

SCENA IX

Aceiași, plus Mary.

MARY: Doamnă... Domnule...
DOAMNA SMITH: Ce vrei?
DOMNUL SMITH: Ce cauți aici?
MARY: Vă rog să mă iertați... și să mă ierte doamnele și domnii prezenți... dar eu aș dori... aș vrea ca... la rîndul meu... să vă spun și eu una.
DOAMNA MARTIN: Ce zice?!?
DOMNUL MARTIN: Cred că servitoarea prietenilor noștri a înnebunit... Cică vrea să zică și ea un banc.
POMPIERUL: Păi cine se crede? *(O privește.)* Oh!
DOAMNA SMITH: Ce te bagi unde nu-ți fierbe oala?
DOMNUL SMITH: Chiar că ești cam deplasată, Mary...
POMPIERUL: Vai, dar este ea! Nu se poate!
DOMNUL SMITH: Ce, te-a apucat și pe dumneata?
MARY: Nu se poate! Aici?
DOAMNA SMITH: Ce se întîmplă aici?
DOMNUL SMITH: Vă cunoașteți?
POMPIERUL: Și încă cum!

Mary se aruncă de gîtul Pompierului.

MARY: Ce fericită sînt să te revăd... În sfîrșit!
DOMNUL și DOAMNA SMITH: Oh!
DOMNUL SMITH: Așa ceva e ceva nemaipomenit, aici, la noi, în această parte a Londrei!
DOAMNA SMITH: Așa ceva nu prea se face!
POMPIERUL: Ea este aceea care mi-a stins primele focuri.

MARY: Eu sînt micul său jet de apă.

DOMNUL MARTIN: Păi atunci, dacă e așa... dragi prieteni... astfel de sentimente sînt cum nu se poate mai explicabile, mai umane și onorabile...

DOAMNA MARTIN: Tot ce este omenesc este onorabil.

DOAMNA SMITH: Totuși... oricum... nu prea-mi place să văd așa ceva... pe la noi.

DOMNUL SMITH: Fata nu are educația necesară...

POMPIERUL: Ah, dumneavoastră aveți prea multe prejudecăți.

DOAMNA MARTIN: Părerea mea e că, mă rog, pe scurt, deși nu e treaba mea, dar o servitoare nu-i decît o servitoare...

DOMNUL MARTIN: Chiar dacă uneori poate fi, de pildă, un bun detectiv.

POMPIERUL: Ia lasă-mă!

MARY: Nu te necăji, nu-i lua în seamă... Nu sînt chiar așa de răi cum par.

DOMNUL SMITH: Hm... hm... Sînteți înduioșători așa, amîndoi, dar orișicît, puțin așa... puțin...

DOMNUL MARTIN: Da, exact: ăsta-i cuvîntul.

DOMNUL SMITH: ...puțin cam deplasați și cam golani...

DOMNUL MARTIN: Există un soi de pudoare britanică, vă rog încă o dată să mă iertați pentru faptul că-mi precizez opiniile, dar există o pudoare pe care străinii n-o înțeleg, nici chiar specialiștii, o pudoare grație căreia, dacă pot să zic așa... în sfîrșit, n-o spun pentru voi...

MARY: Aș vrea să vă povestesc...

DOMNUL SMITH: Te rog să nu mai povestești nimic...

MARY: Oh, ba da!

DOAMNA SMITH: Gata, scumpa mea Mary, gata: du-te frumușel la bucătărie și citește-ți acolo poezelele, în fața oglinzii...

DOMNUL MARTIN: Că să vezi: deși nu sînt servitoare, și eu citesc poezii în fața oglinzii.

DOAMNA MARTIN: Azi dimineață, cînd te-ai uitat în oglindă, nu te-ai văzut

DOMNUL MARTIN: Asta fiindcă nu eram chiar în fața ei...

MARY: Poate că, totuși, v-aș putea recita un micuț poem.

DOAMNA SMITH: Scumpa mea Mary, ești îmspăimîntător de încăpățînată.

MARY: Așadar, am să vă recit un poem, da? Ne-am înțeles. Poemul se intitulează *Focul.* În onoarea Căpitanului.

Focul
Policandrele străluceau în păduri
O piatră a luat foc
Castelul a luat foc
Pădurea foc a luat
Bărbații au luat foc
Femeile foc au luat
Păsările au luat foc
Peștii foc au luat
Apa a luat foc
Cerul a luat foc
Și cenușa foc a luat
Fumul a luat foc
Focul foc a luat
Totul a luat foc
A luat foc, foc a luat

Spune poemul împinsă fiind de cei doi Smith de la spate.

SCENA X

Aceiași, fără Mary.

DOAMNA MARTIN: Versurile astea mi-au cam dat fiori de frig pe șira spinării...
DOMNUL MARTIN: Și totuși, există o anume căldură în versurile acestea...
POMPIERUL: Mie mi s-au părut de-a dreptul minunate.
DOAMNA SMITH: Orișicît!
DOMNUL SMITH: Să nu exagerăm...
POMPIERUL: Uitați ce este... sigur, totul e subiectiv în acest caz, dar... dar asta este concepția mea asupra lumii. Visul mea Este chiar idealul vieții mele. Mă rog, asta-mi aduce aminte că trebuie să plec. Fiindcă nu aveți un ceas aici, eu trebuie să fiu în exact trei sferturi de oră și șaisprezece minute tocmai în capătul celălalt al orașului, unde am un incendiu. Așa că trebuie să mă grăbesc. Deși e un incendiu cam mic, nu e mare lucru, dar - orișicît.

DOAMNA SMITH: Ce va fi? Un micuț incendiu de la un șemineu?
POMPIERUL: Nici măcar. Un foc de paie și o banală arsură la stomac.
DOMNUL SMITH: Ne pare rău că plecați.
DOAMNA SMITH: Ați fost așa de amuzant !
DOAMNA MARTIN: Grație dumitale, am petrecut un sfert de ceas cu adevărat cartezian.
POMPIERUL *(îndreptîndu-se către ieșire, se oprește):* Apropo: ce-i cu cîntăreața cheală?

Tăcere generală, puțin jenată.

DOAMNA SMITH: Se coafează și astăzi la fel ca-ntotdeauna !
POMPIERUL: Ah ! Ei, la revedere doamnelor și domnilor !
DOMNUL MARTIN: Mult noroc și mult foc !
POMPIERUL: Așa să sperăm. Pentru toată lumea.

Pompierul iese. Toată lumea îl conduce la ușă, după care fiecare revine la locul lui.

SCENA XI

Aceiași, fără Pompier.

DOAMNA MARTIN: Pot să cumpăr un briceag pentru fratele meu, dar dumneata nu poți să cumperi Irlanda pentru bunicul dumitale.
DOMNUL SMITH: De mers mergem cu picioarele, dar de încălzit ne încălzim cu electricitate sau cu cărbune.
DOMNUL MARTIN: Cine vinde azi un ou, mîine va avea un ou.
DOAMNA SMITH: Totul în viață e să te uiți pe fereastră.
DOAMNA MARTIN: Te poți așeza pe scaun, în timp ce scaunul nu.
DOMNUL SMITH: Întotdeauna trebuie să te gîndești la toate.
DOMNUL MARTIN: Tavanul e sus, dușumeaua e jos.
DOAMNA SMITH: Cînd spun că da, e numai un fel de-a vorbi.
DOAMNA MARTIN: Fiecare cu soarta lui.
DOMNUL SMITH: Luați un cerc, mîngîiați-l și el va deveni vicios.
DOAMNA SMITH: Profesorul îi învață pe elevi să citească, pisica își alăptează puii cînd sînt mici.
DOAMNA MARTIN: Pe cînd vaca ne dă cozile.

DOMNUL SMITH: Mie cînd sînt la țară îmi place singurătatea, liniștea.
DOMNUL MARTIN: Nu ești încă destul de bătrîn pentru așa ceva.
DOAMNA SMITH: Benjamin Franklin avea dreptate: ești mai puțin calm decît el.
DOAMNA MARTIN: Care sînt cele șapte zile ale săptămînii?
DOMNUL SMITH: *Monday, Tuesday, Wednesday, Thursday, Friday, Saturday, Sunday.*
DOMNUL MARTIN: *Edward is a clerck; his sister Nancy is a typist, and his brother Willam a shop-assistant.*
DOAMNA SMITH: Bizară familie !
DOAMNA MARTIN: Prefer o pasăre pe cîmp decît o șosetă într-o roabă.
DOMNUL SMITH: Mai degrabă o plasă-n casă, decît un fir de lapte într-un palat în noapte.
DOAMNA MARTIN: Casa unui englez e adevăratul lui castel sau palez.
DOAMNA SMITH: Nu-s îndeajuns de spaniol ca să mă fac înțeles.
DOAMNA MARTIN: Eu am să-ți dau papucii soacră-mii, iar tu ai să-mi dai coșciugul bărbatului tău.
DOMNUL SMITH: Caut un preot monofizit ca să-l însor cu servitoarea noastră.
DOMNUL MARTIN: Pîinea-i un copac, în vreme ce pîinea-i tot un arbore, iar din stejar stejar răsare, în fiecare zori de zi.
DOAMNA SMITH: Unchiul meu stă la țară, dar asta nu-i treaba moașei.
DOMNUL MARTIN: Hîrtia-i pentru scris, pisica pentru șoareci. Brînza-i pentru zgîrie-brînză.
DOAMNA SMITH: Automobilul merge foarte repede, însă bucătăreasa face mîncăruri mai bune.
DOMNUL SMITH: Nu fiți curcani, mai degrabă sărutați conspiratorul.
DOMNUL MARTIN: *Charity begins at home.*
DOAMNA SMITH: Aștept să vină apeductul ca să mă vadă la moara mea.
DOMNUL MARTIN: Se poate demonstra că progresul social e mult mai bun cu zahăr.
DOMNUL SMITH: Jos văcsuitul !

După această ultimă replică a domnului Smith, toți ceilalți tac brusc, stupefiați. Se simte în aer o anume enervare. Chiar și bătăile pendulei

sînt mai nervoase. Replicile următoare trebuie rostite, la început, pe un ton glacial, ostil. Ostilitatea și enervarea se vor accentua treptat. La sfîrșitul scenei, cele patru personaje vor sta în picioare, unii în fața altora, strigîndu-și în față replicile, ridicînd pumnii și agitîndu-se, gata să sară unii la alții.

DOMNUL MARTIN: Nu se pot lustrui ochelarii cu cremă de ghete.
DOAMNA SMITH: Da, însă cu bani poți să cumperi orice.
DOMNUL MARTIN: Mai degrabă omor un iepure, decît să cînt în grădină.
DOMNUL SMITH: Kakatoes, kakatoes, kakatoes, kakatoes, kakatoes, kakatoes, kakatoes, kakatoes, kakatoes, kakatoes.
DOAMNA SMITH: Ce cacadă, ce cacadă, ce cacadă, ce cacadă, ce cacadă, ce cacadă, ce cacadă, ce cacadă, ce cacadă, ce cacadă.
DOMNUL MARTIN: Ce cascadă de cacade, ce cascadă de cacade, ce cascadă de cacade, ce cascadă de cacade, ce cascadă de cacade, ce cascadă de cacade, ce cascadă de cacade, ce cascadă de cacade.
DOMNUL SMITH: Cîinii au purici, cîinii au purici.
DOAMNA MARTIN: Cactus, coccis ! cornos ! cocardat ! cochon !
DOAMNA SMITH: Scrumbiule, vezi că ne scrumbești !
DOMNUL MARTIN: Mai degrabă ou un ou, decît m-apuc să fur un bou!
DOAMNA MARTIN *(deschizînd gura larg):* Ah! oh! ah! oh, lăsați-mă să trec la scrîșnirea dinților.
DOMNUL SMITH: Caiman !
DOMNUL MARTIN: Hai să-l luăm la palme pe Ulise !
DOMNUL SMITH: Mă duc să mă strecor în cocotieri, ca-n dormitorul de ieri !
DOAMNA SMITH: Cacaoierul dă cacao, cocotierul nu dă cocote, ci alune. Cacaotierul dă cacao, cocotierii de cocos dau nuci de cacao ! Cacaotierii nu sînt palmieri, ei dau nu alune, ci boabe.
DOAMNA SMITH: Șoarecii au șorici, șoriciul n-are șoareci.
DOAMNA MARTIN: Lasă-mi babușa-n pace !
DOMNUL MARTIN: Nu-ți mișca babușa, drace !
DOMNUL SMITH: Mușcă musca, prinde cușca !
DOAMNA MARTIN: Musca mișcă.
DOAMNA SMITH: Gura pișcă.
DOMNUL MARTIN: Mușcă musca-n cușcă, mușcă musca-n cușcă.
DOMNUL SMITH: Mușcați mușcătorul de muște !

DOAMNA MARTIN: Scaramuște !
DOAMNA SMITH: Sfînta Nitouche la muște înguste !
DOMNUL MARTIN: Ai și tu niște cuști cu languste !
DOMNUL SMITH: Mă piști cu muște.
DOAMNA MARTIN: Sfînta Nitouche mă-mpușcă să guste cartușe.
DOAMNA SMITH: N-o atingeți, e spartă.
DOMNUL MARTIN: Sully !
DOMNUL SMITH: Prudhomme !
DOAMNA MARTIN, DOMNUL SMITH: François.
DOAMNA SMITH, DOMNUL MARTIN: Coppée.
DOAMNA MARTIN, DOMNUL SMITH: Coppée Sully ! .
DOAMNA SMITH, DOMNUL MARTIN: Prudhomme François !
DOAMNA MARTIN: Gargaragiilor, gargaragioaicelor !
DOMNUL MARTIN: Marieta cu curu' ca trotineta !
DOAMNA SMITH: Krișnamurti, Krișnamurti, Krișnamurti.
DOMNUL SMITH: Papa trage clapa! Papa deschide supapa! Supapa cade pe Papa.
DOAMNA MARTIN: Bazar, Balzac, Bazaine !
DOMNUL MARTIN: Bizar brontozoar într-un bazar bazat pe zar.
DOMNUL SMITH: A, e, i, o, u, a, e, i, o, u, a, e, i, o, u, i !
DOMNUL MARTIN: B, c, d, f, g, l, m, n, p, r, s, t, v, w, x, z !
DOAMNA MARTIN: De la usturoi la foi și lapte cu pene moi !
DOAMNA SMITH *(făcînd ca trenul):* Uuuu-cicî-cicî, Uuuu, pufff, pufff, uuuu…
DOMNUL SMITH: Este !
DOAMNA MARTIN: Ba nu.
DOAMNA MARTIN: Ba prin.
DOAMNA SMITH: Acolo.
DOMNUL SMITH: Este.
DOAMNA MARTIN: Prin !
DOMNUL MARTIN: I !
DOAMNA SMITH: Ci !

Urlă cu toții, în culmea furiei, țipîndu-și la ureche. Lumina se stinge. În întuneric, se aude într-un ritm tot mai rapid:

TOȚI ÎMPREUNĂ: E pe-acolo, nu-i pe-acolo, e pe-acolo, nu-i pe-acolo, e pe-acolo, nu-i pe-acolo, e pe-acolo, nu-i pe-acolo. e pe-acolo, nu-i pe-acolo, e pe-acolo, nu-i pe-acolo !

Zgomotul încetează brusc. Se face lumină. Domnul și Doamna Martin sînt așezați exact ca Domnul și Doamna Smith la începutul piesei. Piesa reîncepe cu cuplul Martin rostind exact aceleași replici și făcînd exact aceleași gesturi precum cuplul Smith în prima scenă, în vreme ce cortina se lasă încet.

CORTINA